

KANONSKA USPOSTAVA NOVE AUTONOMNE KUSTODIJE BURUNDIJA I RUANDE
NAŠA GOSPA OD KIBEHA

Dana 1. srpnja, nakon dugog puta razlučivanja i priprema, proglašena je kanonska uspostava nove autonomne kustodije "Naše Gospe od Kibeha" Burundija i Ruande u Kigaliju, Ruanda.

Ovom događaju nazočili su generalni vikar fra Ignacio Jiménez i generalni definator za Afriku fra Victor Luis Quematcha, te fra

Teofil Czarniak, provincijal provincije Svetog Franje iz Nairobija. Upravu kustodije čine fra Théoneste Twahirwa, kustos; fra Herménégilde Birush, kustodijski vikar; Fra Inocent Harelimana, fra Nicodème Kibuzehose i fra Alexis Niyongabo, kustodijski vijećnici.

Zahvaljujemo Gospodinu za ovaj znak životnosti naše franjevačke prisutnosti u Africi, koji daje nadu cijelom Redu i Crkvi.

DNEVNIK GENERALNE KURIJE

- Tempo forte održat će se od 15. do 26. srpnja u generalnoj kuriji.
- Od 17. do 19. srpnja u Santa Maria degli Angeli generalni definatorij sastat će se s privremenim zavjetovanicima Europe.
- Dana 21. srpnja fra Massimo Fusarelli, generalni ministar, boravit će u Folignu na proslavi 600. obljetnice samostana klarisa Sv. Lucije; od 28. do 31.

- srpnja sudjelovat će na analizi godine s generalnim definatorijem. 1. i 2. kolovoza bit će u Santa Maria degli Angeli na slavlju Asiškog oprost.
- Dana 26. srpnja fra Fabio César Gomes, generalni asistent za Monialibus, i fra Cesare Vaiani, generalni definator, sudjelovat će na 9. sastanku Međunarodne komisije za reviziju Generalnih konstitucija Reda siromašnih sestara Klarisa.

1.– 5. SRPNJA, PROVINCIJE SVETI ĆIRIL I METOD I SVETI JERONIM POSJET GENERALNOG MINISTRA I PODRUČNOG DEFINITORA HRVATSKOJ

Generalni ministar fra Massimo Fusarelli i generalni definator područja Konrad Cholewa susreli su se 1. i 2. srpnja u Zadru, na dalmatinskoj obali, s definatorima franjevačkih provincija sv. Ćirila i Metoda iz Zagreba i iz Za-

dra, na putu koji braću ove dvije provincije vidi opredijeljene za sve tješnju suradnju.

Razgovaralo se o različitim aspektima puta: o programu koji vodi do slavlja kapitula provincije sv. Jeronima, koja će postati ovisna kustodija, a potom i kapitula provincije sv. Ćirila i Metoda. Ministar i definator susreli su se i s provincijalnim ministrima Južnoslavenske konferencije, promičući sve tješnju suradnju između entiteta koje je čine.

Dana 3. srpnja susret je bio otvoren za gotovo svu braću provincije sv. Jeronima, na trenutak susreta, razmjene, dijaloga i rasprave, prigodom kapitula na rogožinama ovog bratstva.

Generalni ministar je 4. i 5. srpnja posjetio samostan u Durovniku kao i druge samostane u okolici, upoznavši se s nekim aspektima duhovne, umjetničke, povijesne i pastoralne baštine koju dalmatinska braća čuvaju i još uvijek nastoje promicati.

26. LIPNJA – 1. SRPNJA, PROVINCIJA SVETOG FRANJE ASIŠKOG POSJET GENERALNOG MINISTRA I PODRUČNOG DEFINITORA POLJSKOJ

Generalni ministar fra Massimo Fusarelli, zajedno s generalnim definatorom fra Konradom Cholewom, posjetio je od 26. lipnja do 1. srpnja braću provincije sv. Franje Asiškog. Posjet 121. nasljednika Asiškog siromaha započeo je u bivšem samostanu klarisa iz Kalisa, a zatim se nastavio u pratnji provincijalnog ministra fra Leonarda Bieleckog, vikara

fra Franciszeka Chodkowskog i uprave, u samostane Jarocin, Wschowa i Poznań.

Sutradan, 27. lipnja, posjećena su braća koja služe u samostanima Pakość, Brodnica, Olsztyn i Kadyny.

Sljedeći dan bio je posvećen području provincije u Pomeraniji, gdje se generalni ministar susreo sa zajednicama samostana Gdańsk, Hel i Wejherowo.

29. lipnja u Toruńu, na svetkovinu svetih apostola Petra i Pavla, misnim slavljem koje je predvodio fra Massimo, otvoren je provincijski kapitul rogožinama.

Za temu su odabrane riječi: "Zadovoljan sam Pravilom". Generalni ministar je 1. srpnja, nakon završetka susreta s braćom Poljskih provincija, posjetio zajednice u Hrvatskoj. Istodobno je u samostanu Wejherowo, u sklopu kapitula, započeo rad raznih povjerenstava koja pripremaju prijedloge i konkretne projekte za provincijski kapitul koji će se održati sljedeće godine.

PROVINCIJA BL. IVANA DUNS SKOTA

POSJET GENERALNOG MINISTRA I PODRUČNOG DEFINITORA FRANCUSKOJ

Od 17. do 22. lipnja braća iz provincije blaženog Ivana Duns Skota (Francuska i Belgija) sa zadovoljstvom su ugostili fra Massima Fusarellija, generalnog ministra, i fra Alberta Schmuckija, generalnog definitora područja. Posjet je bio potaknut dubokom željom za susretom s braćom i boljim razumijevanjem izazova i aktualizacije karizme svetoga Franje u Francuskoj.

Nakon što ih je primio provincijalni ministar fra Michel Laloux, fra Massimo i fra Albert sudjelovali su na sastanku defintorija u Parizu. Predstavljen im je program "Resurgence". "To je proces čiji je početni cilj bio, u uvjetima demografske krize, redefinirati našu prisutnost i naše misije do 2030. Tijekom više mjeseci rada otkrili smo da nas ovaj proces vraća izvorima naših individualnih i društvenih poziva. Izaziva nas na misionarsku obnovu u sekulariziranoj Francuskoj i budi nove pozive", radosno kaže fra Michel Laloux.

Fra Massimo je odgovorio: «Nemojte se pomiriti s neumoljivim krajem. Doživjeli ste razne misionarske pokrete, osobito u malim bratstvima u marginaliziranim kontekstima. Prakticirajte vjerski život, ne ustručavajte se eksperimentirati, to je baština za Red. U ovoj dinamici "Ponovnog rođenja" opažam brigu za vjernost vašem pozivu. I ponavljam svoj poziv na dijalog kako bismo istinski zajedno razlučili što je drago Gospodinu i ne zapadali u strateško planiranje.»

Među ostalim točkama o kojima se razgovaralo s defintorijem provincije, bila je i oluja zlostavljanja koja je potresla Crkvu u Francuskoj. „Mi ne izlazimo neozlijeđeni iz ove katastrofe i baštinici smo ovih izdaja, ali ovo nas poziva da razmišljamo o evanđeoskim načinima vladanja; to je prilika za obraćenje, kako je rekao fra Massimo,“ rekao je u svom govoru fra Frédéric-Marie Le Méhauté, provincijal. Braća iz Francuske i Belgije kažu da su osjetila blizinu i podršku

Reda u ovoj važnoj borbi za zaštitu maloljetnika i poštivanju integriteta svake osobe koja ih okružuje.

Drugi izazov za godine koje dolaze je ponovno zanimanje dijela kršćanske mladeži za lik Franje Asiškog. Ministar je mogao primijetiti napore koherentnosti, strukturiranja i sinergije između provincijske komunikacije i pastoralne mladosti i zvanja.

U svojoj ocjeni fra Massimo je ohrabrio braću: „Vaše razmišljanje i vaši izbori govore o otvorenosti, dijalogu, uspoředbi s aktualnom kulturom i mentalitetom. Radujte se što ste prisutni s njima, što ste materijal, predmet, prilika za propitivanje zvanja.“

Nakon susreta sa zajednicom braće u Parizu, druga etapa posjeta odvela ih je u Vézelay (Burgundija) kako bi otkrili najstariju ustanovu našega Reda u Francuskoj. Zapravo, 1217. godine blaženi Pacifico i neka braća nastanili su se u malom samotištu, "La Cordelle", gdje i danas žive trojica braće.

Na zahtjev Reda i na tragu enciklika pape Franje, braća istražuju, u ovom zelenom okruženju, kontemplativnu dimenziju dragu svetom Franji. A kako bi ovaj pustinjački samostan nastavio djelovati i u novim stoljećima i kako bi braća u potpunosti iskusila tu dvostruku dimenziju kontemplacije i bezuvjetne dobrodošlice, osmišljen je projekt obnove sa svom braćom provincije. Objasnjeno je ministru i generalnom defintoru o nazočnosti brojnih volontera koji rade uz braću i kakav je plan djelovanja. Predviđeno je da će projekt trajati dvije godine, a započeo će ovo ljeto s arheološkim iskopavanjima.

Iz središnje Francuske, fra Massimo i fra Albert otišli su na zapad u bratstvo u Nantesu. To je jedna od tri provincijske kuće (od ukupno deset) koje primaju starije osobe provincije. Putovanje koje je ganulo braću i koja su dočekana ovako: „Star si, bolestan si... ali si živ“. S činjenicom starenja reda, posebno naglašenim u Europi, fra Massimo i fra Albert u susretima s gvardijanima ali i s Povjerenstvom starije braće u provinciji, mogli su se diviti brizi i nastojanju da se živi kao braća "do kraja" i da se održava bratska povezanost, posebno s braćom u domovima umirovljenika. Fra Massimo je pozvao braću da obrate pozornost na jednu stvar: „U godinama koje dolaze još ćete više biti suočeni s ovim izazovom starenja. To ne smije opteretiti samo pleća >>

mlađih, nego je potrebno nastaviti proučavati pravednu raspodjelu tereta i odgovornosti za strukture starije braće”.

U Nantesu se ministar susreo s povjerenstvom za interkulturalnost i internacionalnost. Fra Miki Kasongo, definator i koordinator povjerenstva, podsjetio je na njegovo poslanje: s jedne strane primati, pratiti i slušati braću koja dolaze iz drugih provincija, a s druge strane pripremati i podržavati gostoljubiva bratstva s ciljem boljeg međukulturalnog povezivanja i suživota.

Fra Massimo, odobravajući ovaj rad Komisije, istaknuo je da je provincija Francuske i Belgije jedna od rijetkih provincija Reda koja provodi dubinski rad na ovoj stvarnosti. Zamolio je povjerenstvo da mu dostavi sva izvješća koja će poslužiti kao nadahnuće za Red.

Naposlijetku, upravo u "fokejskom gradu", u Marseilleu, posjet je završio u nazočnosti braće iz Avignona i iz Marseillea.

Prolazna točka koja je privukla pozornost reda, a još više cijele franjevačke obitelji za ovaj mediteranski bazen, mjesto mnogih ljudskih tragedija, ali i mjesto suživota u neusporedivoj i zasigurno proročanskoj novoj zbilji. Budući da ministar nije mogao putovati u sve zajednice francusko-belgijske

provincije, zoom susret je omogućio svoj braći da ga pozdrave i pitaju o ovoj ili onoj temi.

Zaključio je: "Također vas molim da, shvaćajući vašu borbu, ostanete otvoreni perspektivama reda i konferencije (COTAF) kako biste proširili mentalne, duhovne i geografske granice vašeg franjevačkog života. Mi smo velika obitelj i inspiraciju možete pronaći i drugdje."

Emilie Rey, odgovorni za komunikacije provincije bl. Ivana Duns Skota

SAN PAOLO, BRAZIL

SUSRET O NOVIM OBLICIMA PRISUTNOSTI I EVANGELIZACIJE DANAS U LATINSKOJ AMERICI

Od 24. do 28. lipnja u samostanu "Santo Antônio do Pari" u San Paulu u Brazilu, koji pripada provinciji Bezgrješnog Začeca BDM-e, danas se održao sastanak Komisije za nove oblike prisutnosti i evangelizaciju u Latinskoj Americi.

Sudjelovali su članovi komisije: fra Gustavo Wayand Medella (Brazil), fra Rodolfo Cesar Sosa (Argentina), fra Erick Mauricio Caceres (El Salvador), generalni tajnik za misije i evangelizaciju fra Franciscu Gómez Vargas i generalni animator misija fra Dennis Tayo Tupas.

Generalni definator za Latinsku Ameriku, fra César Kulkamp, također je sudjelovao susretu.

Tijekom radnih dana grupa je imala priliku ispitati odgovore na upitnik poslan UCLAF-ovim entitetima o novim oblicima prisutnosti, ocijeniti dosadašnji napredak i definirati nove akcije za animiranje i promicanje teme među latinoameričkom braćom. Program je uključivao posjet i interakciju s nekim službama SEFRAS-a

(Serviço Franciscano de Solidariedade): sjemenište Frei Galvão, u Guaratinguetá, SP; Chá do Padre, zajedno sa samostanom San Francesco na usluzi osobama s ulice; Casa d'Assisi, koja prima migrante i izbjeglice; SEFRAS Peri, koji radi s djecom i mladima iz predgrađa; i župa Santa Cruz. Imali su priliku upoznati i nacionalno svetište Aparecida. Kako bi osvijetlila razmišljanje o temama, komisija je surađivala s profesorom Alanom Coelhom sa Sveučilišta u São Franciscu, doktorom religijskih znanosti s Metodističkog sveučilišta u São Paulu (UMESP), koji je obradio temu „Izazovi misije i evangelizacije danas u Latinskoj Americi”.

Ispod su neke od tema koje je Komisija predložila kao prioritete: poticanje entiteta da inauguriraju novo bratstvo među siromašnima do 2027.; potaknuti tajništva za misije i evangelizaciju da dublje rade na ovoj temi u svojim entitetima; nastojati upoznati braću i bratstva s iskustvima postojećih novih oblika; razmišljati o prisutnosti Reda u digitalnom svijetu, potičući ga da bude sve više profesionalan, proročki i zajednički; nastaviti pratiti i promicati prisutnost Reda u Amazoniji; tema imigracije. >>

Konkretno preporuke uključuju: prijedlog za virtualni sastanak uz sudjelovanje generalnih definitora za Latinsku Ameriku, predsjednika latinoameričkih konferencija (Brazila- Cono Sud, Bolivarske i Naše Gospe od Guadalupea) kao i tajnika ovih konferencija da se održe u kolovozu; prijedlog da se organiziraju dva susreta, u rujnu i listopadu, za razmjenu između braće uključenih u nove oblike; ozbiljnu studiju Komisije o temama prisutnosti u Amazoniji, radu s migrantima i evangelizaciji mladih; moguću realizaciju latinoameričkog susreta o novim oblicima evangelizacije u lipnju 2025.

Uz doprinos fra Gustava Wayanda i Medelle

LIPNJ 2024.

FRA MASSIMO

Prošlog 8. travnja proslavio sam svetkovinu Navještenja Gospodina –va tijekom velikog susreta ministara, kustoda, tajnika formacije, evangelizacije i animatora PMOS-a dviju konferencija Azije i Oceanije, zajedno s generalnim definitorem i taj-

nicima i animatorima generalne kurije. Gledajući zajedno na sadašnjost i budućnost našeg Reda na ovim kontinentima, nakon što sam posjetio neke vrlo posebne entitete zbog njihovog položaja i uvjeta u kojima žive, riječ Svetoga pisma snažno je odjeknula u meni tog dana.

„Ako Gospodin ne gradi kuću, uzalud se trude graditelji. Ako Jahve ne čuva grada, uzalud stražar bdi” (Ps 126,1); i opet: „A ja, Gospodin, navješćujem ti da ću ti sagraditi kuću!” (2Sam 7,11).

Koliko se puta pitamo – a koliko se više pita generalnog ministra! – „Kamo ide Red? Koje nam smjernice dajete za budućnost? Što bismo trebali učiniti u ovoj promjeni epoha?”

Priznajem da nemam riječi koja bi se mogla odnositi na svu našu braću razasutu po svijetu u tako različitim zemljama, kul-

turama, povijestima i uvjetima. Od ovog pitanja mi se vrti u glavi i osjećam se jako maleno. Međutim, ne želim davati nesuvisle odgovore. Zato sam, moleći se Božjom riječju, pokušao prepoznati gdje Gospodin već gradi svoju kuću među nama.

Mislim na mnoga sjemena dobrote i praštanja među braćom; na evanđeosku napetost koja nikad ne nestaje među nama; na misionarska zvanja; onima koji nam se i dalje pridružuju i starijoj braći koja svjedoče radosno proveden život.

Mislim na braću koja žive u ratnim područjima, obilježena nasiljem i velikim siromaštvom i ostaju bliski ljudima. Mislim i na braću u teškoćama i ponekad udaljenu od bratstva, jer i od njih nastojim slušati dah Duha. Mislim na bolesnu braću, koja prolaze kroz odlučujući trenutak obraćenja i susreta s Gospodinom. Mislim na naše rastuće stvarnosti i one koje se smanjuju i umiru, obje svjedoci Kristova vazmenoga otajstva u kojemu sve živi.

U tim znakovima živi karizma, raste zajedništvo, oslobađa se poslanje. Kapitoli na rogožinama u mnogim entitetima prikupljaju ove znakove i sve će se spojiti na kapitolu na rogožinama 2025. godine u Santa Maria degli Angeli, gdje ćemo, siguran sam, dobiti važne upute za našu sadašnjost i budućnost, također zahvaljujući glasu laika ljudi i žena, franjevačkih redovnica i posvećenih osoba.

Znam da Gospodin gradi ovu svoju kuću koja je naše bratstvo. Traži od nas da nastavimo surađivati s Njim, među sobom, s ljudima dobre volje.

Ne bojmo se: na tom putu nas nadahnjuje i prati Duh Uskrsloga!

15. SRPNJA, BISKUP I CRKVENI NAUČITELJ SVETI BONAVENTURA IZ BAGNOREGIA

Bonaventura je rođen u Bagnoregiu, talijanskom gradu smještenom sjeverno od Rima, oko 1217. godine. Njegovo kršteno ime bilo je Giovanni, kao i njegov otac Giovanni Fidanza.

O njegovu djetinjstvu malo se zna, samo to da je po zagovoru Franje Asiškoga ozdravio od teške bolesti, kako sam pripovijeda u prologu Legende maior sancti Francisci. Godine 1236. preselio se u Pariz kako bi završio studij; 1243. godine, nakon što je stekao naslov magister artium liberalium, odlučio je postati manji fratar, imenovan je članom Rimske provincije i uzeo je redovničko ime Bonaventura. Između 1243. i 1248. završio je teološke studije pod vodstvom Aleksandra od Halesa; nakon njegove smrti, koja je bila u kolovozu 1245., nastavio je svoj akademski put vođen Oddom Rigaudom i Vilimom od Melitona. Godine 1248. dobio je naslov baccalarius biblicus ordinarius, počevši komentirati knjige Starog i Novog zavjeta. Između 1250. i 1252. čitao je i tumačio Sententiae kao baccalarius tenertiarus. [...]

Papa Franjo u enciklici Laudato si' naglašava aktualnost misli Serafskog doktora, ne samo zato što je on najcitiraniji franjevački autor u tom dokumentu, već zato što i danas ima sposobnost propitivati nas o našem odnosu s Bogom, o odnosu sa samim sobom, s bližnjima i sa svim stvorenjima.

Papa kaže: "Za kršćane, vjera u jednoga Boga koji je trojstveno zajedništvo navodi na pomisao da sva stvarnost u sebi sadrži specifično trojstveni pečat. Sveti Bonaventura je otišao tako daleko da je tvrdio da čovjek, prije grijeha, može otkriti kako svako stvorenje "svjedoči da je Bog trojstven".

Odsjaj Trojstva mogao se prepoznati u prirodi "kad ta knjiga čovjeku nije bila tamna, i dok oko čovječje nije se pomutilo". Franjevački nas svetac uči da svako stvorenje nosi u sebi ispravnu trojstvenu strukturu, toliko stvarnu da bi se o njoj moglo

spontano razmišljati da pogled ljudskog bića nije ograničen, mračan i krhak. Na taj način on nam pokazuje izazov pokušaja čitanja stvarnosti iz trojstvene perspektive" (Laudato si' br. 239)

Neka nam slavlje 750. obljetnice prijelaza svetog Bonaventure pomogne da kao franjevačka obitelj povratimo onaj kontemplativni pogled koji nam omogućuje čitati znakove vremena i otkrivati u svakodnevnom životu ljubav Oca, Sina i Duha Svetoga.

Pročitajte cijeli članak na www.ofm.org

Fra Carlos Salto, OFM

Dekan Teološkog fakulteta Papinskog sveučilišta Antonianum

Pročitajte pismo generalnih ministara
Prvog i Trećeg regularnog reda o 750.
obljetnici smrti svetog Bonaventure

OFM SVIJET

Braća i mladi ujedineni u evangelizaciji na Festivalu u Avignonu, provincija Sv. Ivan Duns Scot (Francuska)

III susret molitve za zvanja, provincija Presveto Ime Isusovo (Brazil)

Duhovna obnova za mlade u Lough Derg, provincija u Irskoj

Sestre Majke Terezije u posjetu Porcijunkuli

Formiranje prvog bratstva FSR-a u Istočnom Timoru

Svečani zavjeti, provincija Sv. Petar Krstitelj (Filipini)

KAPITULI NA ROGOŽINAMA

KUSTODIJA SVETOG BENEDIKTA AMAZONSKOG (BRAZIL)

Od 4. do 7. srpnja kustodija svetog Benedikta Amazonskog, u Brazilu, proslavila je svoj V. kapitul na rogožinama, koji se održao u crkvi Presvetog Sakramenta, u Santarému u Paráu. "Od Asiza do Amazonije: sjećanje i oživljavanje života i franjevačke misije" bila je tema koju je predložilo lokalno povjerenstvo. Otprilike 130. kapitulara, uključujući braću, laike i redovnice franjevačke obitelji, sudjelovalo je u ovom slavljeničkom i bratskom trenutku.

Prvi dan bio je posvećen "slavljenju susreta Asiza i Amazona". Fra Erlison Campos podijelio je sudionike u timove podijeljene po bojama i podignut je stup prekriven plodovima zemlje, simbol vjerskih praznika u regiji. Slavlje otvaranja bilo je posebno jer je na njemu fra Fábio Vasconcelos zaređen za đakona, polaganjem ruku mons. Evarista Spenglera.

Drugoga dana raspravljalo se o temi „Sjećanje: pogled na jubileje i franjevački život u Amazoniji”. Na otvaranju su bili biskup biskupije Roraima, mons. Evaristo Spengler, OFM;

P. Wilmar Santin, Ocarum iz Prelature iz Itaitube, mons. Bernardo Bahlmann iz biskupije Óbidos, mons. Irineu Roman, nadbiskup Santaréma, te fra Alex Assunção, fra Erlison campos i fra Edilson Rocha, iz kustodije sv. Benedikta.

Razmatranje drugoga dana započelo je govorom Vítorai Pai-ve iz FSR-a na temu „Obrnavljamo našu franjevačku viziju na amazonskom tlu, pogled polazeći od Crkve”. Nakon otvaranja sastanka i prvog razmišljanja uslijedila je stanka. Poslijepodne je započelo molitvom i zahvalom za sestru vodu, zatim se održao okrugli stol o glavnim amazonskim izazovima za franjevački život, na kojem su sudjelovali novinari Jota Ninos i Joelma, koji dobro razumiju društveno-političku stvarnost regije. Poslijepodne je zaključeno radionicama „Amazonaska eko-duhovnost” i „Amazonaska umjetnost i franjevaštvo.

“Oživjeti franjevački žar u ovoj svetoj zemlji” bila je tema trećeg dana; razmatranje je održala sestra Nilda Munis, FMM, koja je predstavila biblijske i franjevačke ideje. Fra Wellington Buarque, OFM, govorio je o „povratku na >>

izvore: o elementima karizme koji nas izazivaju da nastavimo". Fratar iz provincije sv. Ante (sjeveroistočni Brazil) bio je odlučan u svom govoru kada je istaknuo da biti malen znači postati manjina, među onima koji najviše trpe. Prije ručka bilo je izvješće s mjesnih kapitula, koji su se održali u mjesecu svibnju, kao pripremna faza. Grupe su na kreativan način prezentirale rezultate razgovora o popratnim tekstovima.

U poslijepodnevnom satima kapitularci su izmolili molitvu „hvala sestri i majci zemlji“, nakon čega je uslijedio rad po grupama. Poslijepodne je završilo molitvom o „ranama svetoga Franje“.

Posljednji dan kapitula bila je tema „novi putovi života i poslanja“. U 6.30 bilo je euharistijsko slavlje u kojem su svi imali priliku promatrati izlazak sunca i susret voda rijeka Tapajós i Amazone.

Završne aktivnosti uključivale su i zabavu, grupni rad po metodologiji "World Café"; na temelju rasprava i iznesenih prijedloga, povjerenstvo za sintezu imalo je zadatak napisati konačni dokument. Kapitul je završio slavljem misijskog slanja nakon kojeg je uslijedio svečani ručak.

Kapitul na rogožinama bio je potpuno nadahnut da se živi franjevačka karizma. Sav program osmišljen je s ciljem jačanja veza, oživljavanja franjevačke duhovnosti u Amazoniji i

obilježavanja franjevačkih jubileja. Sada slijedi faza kapitula Konferencije Brazil- Cono Sud.

KUSTODIJA PRESVETOG SRCA ISUSOVA (BRAZIL)

Od 1. do 4. srpnja kustodija Presvetog Srca Isusova u Brazilu proslavila je svoj kapitul na rogožinama u samostanu Santa Maria degli Angeli u Franca/SP.

Uz braću iz kustodije, kapitul su nazočili generalni vizitator za kustodijski kapitul fra Luís Augusto Ferreira Lessa, OFM, redovnice franjevke, laici i civili angažirani na najrazličitijim frontama evangelizacije gdje djelujemo.

Kao uvod i poticaj za daljnja razmišljanja koja će se sigurno pojaviti poslužila nam je suradnja specijaliziranih voditelja koji su svojim intervencijama od ranije pripremili sudionike za susret. Imali smo četiri trenutka: prvi je animirao fra Rodrigo de Castro Amedée Péret, OFM, a on je razmišljao o temi „Otajstvo stvaranja – priprema teološkog scenarija (Integralna ekologija)“; drugi s fra Gustavom Wayandom Medellom, OFM, provincijalom franjevačke provincije Bezgrešne, koji je govorio o temi „Preoblikovanje počevši od evangelizacije i novi oblici prisutnosti danas“. Treće razmišljanje je dala sestra Vânia Martins, FNSA, s temom "Duhovnost od 800 godina rana svetog Franje - od La Verne do danas".

Na kraju smo pozdravili generalnog definitora za Latinsku Ameriku, fra Césara Külkampa, OFM, koji je iznio razmišljanje o „Pozivima franjevačke karizme danas u našoj povijesti – život, poslanje, evangelizacija i redimenzioniranje“.

Među različitim momentima predloženim na ovom susretu, bogatom bratskim iskustvom i franjevačkom mistikom, ističemo rad u skupinama koji se odvijao prema modalitetu World Café, gdje je bilo moguće saslušati svakoga u njegovim najrazličitijim idejama i prijedlozima, počevši od pitanja koje je dato na razmišljanje za sudionike: "Kako bi franjevci mogli živjeti karizmu danas uz sve izazove koji gledaju u budućnost?". Nakon formuliranog sažetka s dobivenim idejama i prijedlozima, bit >>

FRANJEVAČKA KNJIŽNA OZNAKA

I mandorli fioriranno ancora

Fr. Domenico Pulimeno, OFM
Edizioni Milella

San Francesco,
La Verna e le stimmate

Fr. Cesare Vaiani, OFM
Edizioni Biblioteca Francescana

L'eremo di Frate Francesco,
Analisi e attualità del De Religiosa
habitationes in eremis

Fr. Paolo Zampollini, OFM
Cittadella Editrice

će sastavljen konačni sažetak koji će biti predstavljen na kapitulu na rogožinama Franjevačke konferencije Brazila – Cono Sud od 25. do 29. kolovoza 2024. godine u Belo Horizonte/MG – Brazil . S ovog susreta predložit će se završni dokument koji će se poslati OFM-u za kapitul na rogožinama Reda koji će se održati u Asizu 2025. godine.

Kustos fra Fernando Aparecido dos Santos, OFM, predvodio je završno slavlje i u svojoj propovijedi istaknuo Gospodinov poziv svima nama: «Gospodin nas poziva, odnosno poziva nas u imperativu „dodi“ da budemo i ostanemo uz Njega, osobito kada se osjećamo umorni, mlaki, bez snage ili kada se sve zamuti pa ne vidimo ni kompas, što nas dovodi do malodušnosti i duhovne mlakosti.»

„Dok krećemo na ovo putovanje traženja i susreta s Gospodinom, putovanje koje je svatko od nas već započeo od krštenja, želimo, stopama naroda Asiza, otkriti i biti očarani svakim bratom i sestrom koje imamo i koje smo susreli na putu, prepoznajući u njima samoga Gospodina koji, nerijetko, ostaje ranjen i unakažen čekajući našu blizinu i bratstvo. No, da bismo prepoznali Gospodina, moramo ga najprije upoznati,

stvoriti s njim bliskost, zajedništvo, odnosno jesti iz istoga tanjura“, dodao je kustos.

Molimo se Majci Božjoj, našoj zagovornici i kraljici, da zagovara cijeli naš Red. Sveti Franjo Asiški, naš Serafski oče, pomози nam da razmišljamo i oživimo naš identitet Manje braće.

Fra Alef Henrique Pavini, OFM, kustodijски tajnik

BRAZIL, 19. I 20. LIPNJA

VII MEĐUNARODNA FRANJEVAČKA KONFERENCIJA

Dana 19. i 20. lipnja, više od 200 sudionika okupilo se u kampusu Presvetog Srca Sveučilišta sv. Franje (USF) u Campinasu u Brazilu, na VII Međunarodnoj franjevačkoj konferenciji, koja je ove godine imala temu : “Potvrđeno pravilo, jaslice, rane : svjetla za franjevaštvo danas”.

Događaj, koji je rezultat suradnje USF-a, Franjevačkog teološkog instituta (ITF) i sveučilišnog centra FAE, a koji je promovirao konferencije, okrugle stolove, predstavljanja knjiga i istraživanja studenata diplomanata, kao i kulturne trenutke.

Prilikom otvaranja, profesorica Renata Bernardo, iz organizacijskog odbora, podsjetila je na dosadašnja izdanja Konferencije, od 2005. nadalje, te istaknula njezinu važnost za franjevaštvo. «Nadam se da će Konferencija pridonijeti većem poznavanju onih koji se bave bitnim elementima franjevačkog svijeta koji pokrivaju akademske, humane, kulturne, religijske, antropološke, povijesne, filozofske, političke i društvene aspekte. Na kraju je rekla da završava riječima fra Orlanda Bernardesa, OFM: „Za franjevaštvo je poznavanje čovjeka postalo trajni izazov jer sam uvjeren da je sam Bog sebe učinio vidljivom prisutnošću u svijetu“.

Organizacija konferencije bila je usredotočena na franjevačke stogodišnjice: cilj je promicati konsolidaciju istraživačkog

dijaloga o toj temi, kako je istaknuo tajnik i ravnatelj kuće Gospe od Mira - Franjevačke socijalne akcije (CNSP-ASF) i ravnatelj Franjevačkog teološkog instituta fra Sandro Roberto da Costa, OFM. „U ovim jubilarim godinama, između 2023. i 2026., slavimo osam stoljeća raznih utemeljiteljskih događaja franjevaštva, koji ostaju u povijesti i odjekuju kroz stoljeća. U svijetu koji se neprestano mijenja, ova nam konferencija nudi priliku da istražimo bogatstvo, relevantnost i nasljeđe franjevačkih vrijednosti koje su se protegle kroz stoljeća i postaju relevantnije nego ikad“, objasnio je fra Sandro.

Za generalnog direktora CNSP-ASF i rektora FAE, prof. Jorgea Apóstolosa Siarcosa, događaji poput ovog temeljni su za nadahnjivanje franjevačkih vrijednosti danas. „Velika je čast sudjelovati, posebno na ovom mjestu, budući da uz dopuštenje braće predstavljam obrazovno lice brazilske provincije Bezgrešnog Začeca, koja djeluje na području obrazovanja već više od 100 godina. Prisutni smo kako u osnovnom obrazovanju, kroz škole Bom Jesus, tako i u visokom obrazovanju. Pred svima nama koji radimo u obrazovanju veliki je izazov osigurati kvalitetnu nastavu našim učenicima. Bez sumnje temeljna izobrazba ovih ljudi je nadahnuta franjevačkim vrijednostima.“

Na otvaranju događaja, rektor USF-a, fra Gilberto Gonçalves Garcia, istaknuo je važnost zблиžavanja franjevačke obitelji i različitih institucija.

“Mi smo ovdje u bazenu franjevačkih institucija. Iako se najviše citiraju akademije i instituti, franjevaštvo pripada velikoj institucionaliziranoj franjevačkoj obitelji koja nadilazi institucije.

Franjo je dobrodošao u akademiju, iako nije akademik. Danas Akademija ima veliku odgovornost ovjekovječiti, proučavati, istraživati i njegovati ovu veliku ostavštinu. Na akademijama, ne samo redovnici, nego prije svega laici, bili su kroz stoljeća veliki istraživači i zanimali su se za franjevačku memoriju, pretočenu u teologiju, filozofiju, duhovnost i mistiku“.

Kao veoma zanimljiv momenat programa bio je govor Leonarda Boffa o jaslicama u Grecciu i govor Danielea Solvija, profesora srednjovjekovne latinske književnosti i humanističkih znanosti na Sveučilištu Campania Luigi Vanvitelli (Italija), o „Franjinom pravilu: tekst u povijesti“. Drugog dana, Adelaide Ricci, profesorica na Sveučilištu u Paviji (Italija), održala je predavanje na temu “Apparuit Effigies:

rane prema tekstovima, slikama i sjećanjima”. Sudionici su također mogli posjetiti prvu fotografsku izložbu „Franjevci u Republici: od sjećanja do svakodnevnih iskustava u južnom Brazilu (1891. - 1941.)“, autora Fabiana Batiste Rodriguesa, odabrane iz njegovog doktorata iz obrazovnih znanosti, koji je odbranio 2024. godine na Federalnom sveučilištu u Santa Catarini, a koja prikazuje svakodnevni život braće.

Uz doprinos fra Gilberta da Silve, OFM

KALVARIJA NA SHARGORODU, UKRAJINA BLAGOSLOV KAPELICA KRIŽNOG PUTA

Dana 25. lipnja franjevci provincije sv. Mihaela Arkanđela, zajedno s Ukrajinском biskupskom konferencijom i apostolskim nuncijem monsinjorom Visvaldasom Kulbokasom, okupili su se u Shargorodu, u Viničkoj oblasti, kako bi blagoslovlili kapelice Križnog puta.

Prije svega, na Aveniji heroja šargorodskog groblja održana je molitva za poginule branitelje i za mir u Ukrajini. Sudionici

su zajedničkom molitvom odali spomen za branitelje koji su dali svoje živote za mir u Ukrajini.

Potom je slavljena euharistija na vanjskom oltaru ispred crkve sv. Florijana u Šargorodu koju je predvodio apostolski nuncij u Ukrajini. Kustod Svetišta Muke Gospodnje fra Rafal Makivsky, OFM, pozdravio je sve prisutne. Na početku misnog slavlja potpisan je „Akt utemeljenja“ Šargorodske kalvarije. U homiliji >>

PREMINULA BRAĆA *

- 4. srpnja: fra Vincent de Paul Ciaravino, provincija Bezgrešno Začeće BDM (SAD)
- 4. srpnja u Meksiku: fra Alonso Cardiel Castro, provincija Sveti Petar i Pavao
- 2. srpnja u Italiji: fra Germano Pellegrini, provincija Svetog Antuna Manje braće
- 1. srpnja u Francuskoj: fra Jean-Luc Picaut, provincija Utjelovljena Riječ (Togo)
- 29. lipnja u Meksiku: fra Macedonio Arellano Delgado, provincija Sveti Petar i Pavao
- 26. lipnja, na Filipinima: fra Jimmy Tesoro Giron, provincija Sveti Petar Krstitelj
- 17. lipnja u Meksiku: fra José Rodríguez Lugo, provincija Sveto Evandjelje
- 5. lipnja, u Italiji: fra Giangrisostomo Coriambi, provincija Svetog Antuna Manje braće
- 17. svibnja u Italiji: fra Stefano Gitti, provincija Svetog Antuna Manje braće

* Informacije dobivene od Glavnog tajništva secgen@ofm.org

nuncij je podsjetio da je osobno poznao neke od poginulih koji su pokopani na mjesnom groblju. Također je podsjetio da su istoga dana (26. lipnja) udovice poginulih bile u Rimu kako bi se susrele sa Svetim Ocem tijekom opće audijencije.

„Danas molimo Gospodina za milost, zaštitu i mir, ne za naše zasluge, nego za Njegovu milost. Ovdje imamo priliku moliti, blizu nove Kalvarije“, rekao je nadbiskup. Nuncij je govorio o važnosti razumijevanja značenja Isusova križa kako bi nam on postao oruđem spasenja. To je moguće čitanjem Svetoga pisma i razmišljanjem o Via Crucis.

„Kada ujedinito svoju patnju s patnjom Isusa Krista i postanemo poslušni Bogu, istinski surađujemo u djelu spasenja koje Bog daje čovječanstvu. Naše trpljenje postaje istinski dar za Boga i za našu braću“, zaključio je nuncij. Nakon svete mise, kojoj su nazočili brojni franjevački svećenici predvođeni fra Benediktom Sviderskyjem, OFM, kao i drugi klerici iz cijele Ukrajine te drugi laici, uključujući i državne dužnosnike, kapelice Križnog puta u Šargorodu su bile blagoslovljene uz

duhovna razmatranja i pjesme. Izgradnja Kalvarije počela je prije više od 15. godina. Prvi kamen, položen 2008. godine, u Rimu je blagoslovio papa Benedikt XVI. Godine 2017. nadbiskup Claudio Gugerotti, tadašnji apostolski nuncij u Ukrajini, proglasio je crkvu svetog Florijana u Šargorodu i Križni put svetištem Muke Gospodnje.

Uz doprinos fra Cristiana Kryvakivskyja, OFM

SASTANAK U MANILI

NASTAVLJA SE TEČAJ ZA FRANJEVAČKE ODGOJITELJE U AZIJI (AFFT)

Nakon tri mjeseca online predavanja, osam sudionika Asian Franciscan Trainers Trainers (AFFT) konačno se sastalo u Manili na dvotjednom osobnom progra-

mu, koji je pokrивao 2 modula: jedan o grupnoj dinamici i drugi o empatijskom slušanju.

Koordinatori programa, fra Derrick Yap, OFM (Custos of Singapore-Malaysia-Brunei) i dr. Josephine Chin, odvojili su svoje vrijeme kako bi bolje upoznali sudionike, razumjeli njihove potrebe učenja i prikupili povratne informacije o tečaju koji su do sada pohađali. Sudionici dolaze iz Indonezije, Malezije, Mjanmara, Filipina, Šri Lanke i Vijetnama i nastavit će svoje učenje putem interneta od srpnja do završetka programa, koji će se održati osobno u Singapuru (25. studenog - 6. prosinca), pokrivajući daljnjih 11 modula. AFFT, koji su predložili i odobrili ministri FCAO (Franjevačka konferencija Azije i Oceanije) u svibnju 2023., pokrenut je na internetu prošlog 11. ožujka objavom [uvodnog videa prvog modula](#).

OFM

ORDO FRATRUM MINORUM

Urednik: fra Byron A. Chamann
Anléu OFM

Prevoditelj: fra Miro Relota OFM

Curia Generale dei Frati Minori

Via di S. Maria Mediatrix, 25 - Roma, Italia - comgen@ofm.org
www.ofm.org

@ofmorg

@fratrumminorum

@ofmdotorg

@ofmdotorg